

Valtionosuudet vuonna 2026

Khall 20.01.2026
83/02.05.01.00/2026

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

Valtiovarainministeriö on tehnyt 18.12.2025 päätöksen VN/35064/2025 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026. Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt päätöksen varainhoitovuodelle 2026 opetus- ja kulttuuritoita varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta (1705/2009). Edellä mainittujen päätösten mukaisesti Pyhäjärven kaupungin saama valtionosuus vuonna 2026 on 4.228.292 euroa. Kaupunginvaltuuston 8.12.2025 § 117 hyväksymässä talousarviossa valtionosuusarvio vuodelle 2026 oli 4.380.000 euroa. Euromäärä sisältää tanssiopiston valtionosuuden 80.000 euroa, joka ei sisälly näillä valtionosuuspäätöksillä maksettavaan valtionosuuteen. Vuoden 2026 talousarvion valtionosuudet ilman tanssiopiston valtionosuutta ovat 4.300.00 euroa.

Yhteenveto valtionosuuksien määrästä, euroa vuosina 2024 – 2026

	2024	2025	TA 2026	Päätös 2026
Peruspalvelujen valtionosuus	1.831.800	3.432.548	3.720.000	3.718.557
OKM rahoitus	-196.098	-150.220	-90.000	-176.465
Veromenetysten korvaus	957.942	671.988	670.000	686.200
Yhteensä	2.593.644	3.954.316	4.300.000	4.228.292
Verotulojen tasaus, sisältyy peruspalv. vos.	1.603.049	2.275.942	2.420.000	2.413.972

Talousarvion laadinnassa on käytetty Valtiovarainministeriön 23.9.2025 julkaisemaa ennakkollista valtionosuuslaskelmaa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 5 §:n mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus koostuu seuraavista valtionosuusperusteista:

1. valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista;
2. 13 – 17 §:ssä tarkoitettujen syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteista.

Kunnalle myönnetään valtionosuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin euromäärä, joka saadaan, kun 6 – 12 §:n mukaisesti määräytyvät laskennalliset kustannukset lasketaan yhteen ja saadusta summasta vähennetään 21 §:ssä tarkoitettu omarahoitusosuus. Vuonna 2026 kunnan omarahoitusosuus on 1.548,79

euroa asukasta kohden. Näin saatuun euromäärään lisätään 13 – 17 §:ssä tarkoitetut syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun sekä saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosat.

Vuoden 2026 valtionosuusprosentista on säädetty lailla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta, jonka eduskunta hyväksyi 12.12.2025. Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu huomioon kustannustenjaon tarkistus, vuonna 2026 voimaan tulevien uusien tai laajenevien tehtävien vaikutus kustannuksiin sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukainen peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys. Kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:ssä tarkoitettu verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus kattaa kuntien lisäksi myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät. Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan mm. koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista perus- ja lisäkoulutusta ja oppisopimuskoulutusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa kunnille vuodelle 2026 myönnetyn valtionosuuden varainhoitovuoden 2026 keskimääräisten oppilas- ja opiskelijamäärien mukaiseksi vuoden 2026 loppuun mennessä Lain opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 50 §:n nojalla.

Valtionvarainministeriön ja Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksiin tyytymätön kunta voi tehdä asiasta oikaisuvaatimuksen kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi valtionosuuspäätökset vuodelle 2026 ja päättää, että oikaisun hakemiseen em. päätöksiin ei ole tarvetta

Päätös